

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2020 r., sygn. X U 1828/17, Sąd Okręgowy w Katowicach w punkcie 1 zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w C. z 8 maja 2015 r., nr (...), (...) w ten sposób, że ustalił, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K. (wcześniej (...) S.A.)

w okresie od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. wynosi:

- 1,18% w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą po Spółce (...) SA,

- 1,32% w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą po Spółce (...) SA,

w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. wynosi:

- 1,32% w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą po Spółce (...) w ramach przejmowanej zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział Zespół (...)w B.,

w punkcie 2 w pozostałej części oddalił odwołania, a w punkcie 3 zasądził od odwołującej spółki na rzecz organu rentowego kwotę 240 złotych tytułem zwrotów kosztów procesu za drugą instancję, znosząc jednocześnie pomiędzy stronami koszty procesu

w postępowaniu pierwszoinstancyjnym

Sąd Okręgowy wskazał, iż decyzją z 8 maja 2015 r., nr (...), organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121) oraz art. 28 ust. 2 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym

z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009r. nr 167, poz. 1322

ze zm.) stwierdził, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek (...) S. A. w K. wynosi 1,47 % jej wymiaru.

Decyzją z 8 maja 2015 r., nr (...), organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy

z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121) oraz art. 28 ust. 2 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009r. nr 167, poz. 1322 ze zm.) stwierdził, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek (...) S.A. w K. wynosi 1,76 % jej wymiaru.

W uzasadnieniu decyzji nr (...) organ rentowy wskazał, że w dniu

4 lutego 2015 r. wpłynął wniosek dotyczący ustalenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. przy uwzględnieniu, że płatnik jest uprawniony do stosowania stopy procentowej ustalonej dla spółki (...) Sp. z o.o. za okres od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. w wysokości 1,18 %. Zgodnie z danymi zawartymi we wniosku na podstawie planu połączenia z 17 stycznia 2012 r. oraz odpowiednich uchwał z 10 kwietnia 2012 r. doszło do połączenia płatnika (...) S.A. ze spółkami (...) S.A., (...) sp. z o.o. oraz (...) w K.

sp. z o.o. W wyniku tego połączenia cały majątek spółek przejmowanych został przeniesiony na rzecz płatnika (...) S.A. Ponadto na podstawie art. 23⁽¹⁾ Kodeksu pracy płatnik ten stał się nowym pracodawcą w stosunku do pracowników zatrudnionych

w (...) S.A., (...) sp. z o.o. oraz (...)w K. sp. z o. o. Spółka (...) S. A. zmieniła nazwę na (...) Sp. z o.o. (zmiany dokonano na druku ZUS ZIPA z 14 maja 2014 r.).

W ocenie płatnika pomiędzy 30 kwietnia 2012r. a 31 marca 2013r. powinien on opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości uprzednio stosowanej przez swojego ówczesnego poprzednika prawnego, tj. w wysokości 1,18 %.

W uzasadnieniu decyzji nr (...) organ rentowy wskazał, że w dniu 4 lutego 2015 r. wpłynął wniosek dotyczący ustalenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. przy uwzględnieniu, że płatnik jest uprawniony do stosowania stopy procentowej ustalonej dla spółki (...) za okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r.

w wysokości 1,32 %. Zgodnie z danymi przedstawionymi do wniosku na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S. A. z 18 listopada

2013 r. oraz planu podziału z 2 października 2013 r. doszło do podziału spółki poprzez przeniesienie części jej majątku stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S. A. Oddział Zespół (...) na spółkę już istniejącą tj. na poprzednika prawnego płatnika (...) S. A., w związku z czym spółka (...) S. A. stała się następcą prawnym spółki dzielonej z dniem 2 stycznia 2014r. W wyniku tego podziału na rzecz (...) S. A. przeszła cała zorganizowana część przedsiębiorstwa, stanowiąca odrębny oddział, wraz ze wszystkimi jego składnikami majątkowymi, zobowiązaniami, a także pracownikami w trybie art. 23⁽¹⁾ Kodeksu pracy. Spółka (...) S.A. zmieniła nazwę na (...) Sp. z o. o. (zmiany dokonano na druku ZUS ZIPA z 14 maja 2014r.). W ocenie płatnika pomiędzy 2 stycznia 2014r. a 31 marca 2014r. powinien on opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe

wysokości uprzednio stosowanej przez swojego ówczesnego poprzednika prawnego, tj. w wysokości 1,32%.

Organ rentowy zaznaczył, że zgodnie zaś z art. 27 ustawy z 30 października 2002 r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy – wobec czego roszczenia płatnika są niezasadne.

Od powyższych decyzji odwołania wniósł płatnik składek (...) S.A., reprezentowany przez radcę prawnego, wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez ustalenie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości wskazanej w jego wnioskach skierowanych do ZUS oraz zasądzenia od ZUS Oddział

w C. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Skarżący wskazał, że winien opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe

w wysokości uprzednio stosowanej przez poprzedników prawnych. Jako następca prawny, zgodnie z art. 93 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniego płatnika i tym samym powinien opłacać składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości uprzednio stosowanej przez poprzedniego płatnika.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań oraz zasądzenie kosztów zastępstwa radcowskiego wg norm przepisanych. Podkreślił, że w myśl art. 27 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy. Z kolei rok składkowy, w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy, to okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego. Z tego też względu w art. 32 ustawodawca zobowiązał Zakład do zawiadomienia płatnika składek o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej go w danym roku składkowym nie później niż do dnia 20 kwietnia danego roku, tak aby płatnik mógł

w ustawowych terminach opłacić składkę w zindywidualizowanej wysokości. Tym samym, po upływie danego roku składkowego organ rentowy nie może ustalać nowej (innej) stopy procentowej, pomimo złożenia wniosku przez płatnika składek obejmującego poprzednie lata składkowe.

Wyrokiem z 27 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach (sygn. akt X U 1162/15) zmienił zaskarżone decyzje poprzez ustalenie wskaźnika wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązujące wnioskodawcę za okres od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. w wysokości 1,18 %, za okres od 2 stycznia 2014

r. do 31 marca 2014 r. w wysokości 1,32 % . oraz zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 3. 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł organ rentowy.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 28 czerwca 2017 r. (sygn. akt III AUa 1184/16) uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd pierwszej instancji, nie rozpoznał istoty sprawy, koncentrując się na wyborze uprawnień w ramach sukcesji, pomijając całkowicie istotę sporu, to jest wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w spornych okresach w kontekście obowiązków płatnika z wystąpieniem do organu rentowego z żądaniem ustalenia nowej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Uwzględniając zatem powyższe wytyczne, Sąd pierwszej instancji przeprowadzi postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia będącej przedmiotem sporu wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

w spornych okresach z uwzględnieniem kryteriów ustawowych. Sąd Apelacyjny wskazał, że w szczególności Sąd pierwszej instancji przeprowadzi wnioskowany dowód z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na okoliczność ustalenia wszystkich kryteriów istotnych z punktu widzenia art. 28-31 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych - występujących w spółce przejmującej oraz

w przejmowanych spółkach i wydzielonych części przedsiębiorstwa, a mających wpływ na wysokość ryzyka wypadkowego. Następnie ustali jaka jest zbiorcza stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym następującym odpowiednio po przejęciu spółek od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. i po przejęciu części zorganizowanej przedsiębiorstwa, tj. w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. Wreszcie ustali wypadkową tych stóp procentowych.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił, iż na podstawie planu połączenia z 17 stycznia 2012 r. oraz odpowiednich uchwał z 10 kwietnia 2012 r. doszło do połączenia płatnika (...) S.A. ze spółkami (...) S.A.

z siedzibą w T., (...) sp. z o.o. z siedzibą w D. oraz (...) w K. sp. z o.o. W wyniku połączenia cały majątek Spółek przejmowanych został przeniesiony na rzecz płatnika (...) S.A. Ponadto na podstawie art. 23⁽¹⁾k.p. płatnik ten stał się nowym pracodawcą w stosunku do pracowników zatrudnionych w (...) S.A., (...) sp. z o.o. oraz (...) w K. sp. z o.o. Spółka (...) S.A. zmieniła nazwę na (...) Sp. z o.o. (zmiany dokonano na druku ZUS ZIPA z 14 maja 2014 r.).

Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S.A. z 18 listopada 2013 r. oraz planu podziału z 2 października 2013 r. doszło do podziału spółki poprzez przeniesienie części jej majątku stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział (...) na spółkę już istniejącą tj. na poprzednika prawnego płatnika (...) S.A., w związku z czym spółka (...) stała się następcą prawnym spółki dzielonej z dniem 2 stycznia 2014 r. W wyniku tego podziału na rzecz (...) S.A. przeszła cała zorganizowana część przedsiębiorstwa, stanowiąca odrębny oddział, wraz ze wszystkimi jego składnikami majątkowymi, zobowiązaniami, a także pracownikami w trybie art. 23⁽¹⁾k.p. Spółka (...) S.A. zmieniła nazwę na (...) Sp. z o. o. (zmiany dokonano na druku ZUS ZIPA z 14 maja 2014 r.).

W dniu 30 kwietnia 2014 r. na mocy art. 492 § 1 k. s. h. doszło do połączenia w drodze przejęcia spółki (...) S.A. przez spółkę (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w K.. Połączenie odbyło się poprzez przeniesienie całego majątku (...) S.A. na (...) sp. z o. o. Jednocześnie, spółka (...) sp. z o. o. zmieniła nazwę na (...) Sp. z o. o.

W dniu 4 lutego 2015 r. do organu rentowego wpłynął wniosek płatnika składek (...) Sp. z o.o. o ustalenie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okresy od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. w

wysokości 1,18% i od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. w wysokości 1,32%, przy uwzględnieniu, że płatnik jest uprawniony do stosowania stopy procentowej ustalonej dla jego poprzedników prawnych.

Decyzjami z 8 maja 2015 r. organ rentowy stwierdził, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek (...) S.A. w K. wynosi 1,47 % jej wymiaru, a w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek (...) S.A. w K. wynosi 1,76 % jej wymiaru.

Postanowieniem z 22 maja 2018 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w celu ustalenia parametrów kształtujących ryzyko wypadkowe w spółkach przejmowanych, wydzielonych częściach przedsiębiorstwa i spółce przejmującej zgodnie z art. 28-31 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a następnie ustalenia zbiorczej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym następującym odpowiednio po przejściu spółek od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. i po przejściu zorganizowanej części przedsiębiorstwa tj. w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. a koniec do ustalenia wypadkowej tych stóp procentowych w ww. okresach.

Biegły sądowy specjalista z zakresu bhp H. B. wskazał, że nie jest specjalistą w dziedzinie ordynacji podatkowej i wyliczania stóp procentowych składki na ubezpieczenie wypadkowe. Jego zdaniem, odpowiednim w sprawie byłby biegły z zakresu ubezpieczeń lub rzeczoznawca finansowo – podatkowy.

Postanowieniem z 29 sierpnia 2018 r. Sąd ten uchylił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bhp, jednocześnie dopuszczając dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu składek na ubezpieczenie społeczne mgr B. S. celem ustalenia spornych okoliczności.

W opinii z 21 marca 2019 r. biegła sądowa G. S. wskazała, że przed dokonaniem połączeń i przejęć wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe kształtowała się następująco: (...) S.A. - 1,47%, (...) SA - 1,32%, (...) w K. sp. z o.o. - 1,47%, (...)

sp. z o.o. - 1,18%, (...) S.A. - 1,32%, (...) sp. z o.o.

w K. - brak danych. Biegła wywiodła, że ustawa wypadkowa nie reguluje kwestii ustalania składki na ubezpieczenie wypadkowe w przypadku przejścia przedsiębiorstwa. Nie przewidziano również łączenia danych różnych płatników i wyciągania z tego tytułu uśrednionej wielkości przyjmowanych do wyliczenia należnej składki. W ocenie biegłej, kwestią do rozstrzygnięcia przez Sąd jest ustalenie, czy przepis art. 93 Ordynacji podatkowej ma zastosowanie w procedowanej sprawie.

W opinii uzupełniającej z 11 lipca 2019r. biegła, powołując się na treść art. art. 93

§ 1 i 2 ordynacji podatkowej, wskazała, że płatnik „przejmując” ubezpieczonego przejmuje również ustaloną na dany rok składkowy stopę procentową w wysokości jego składek na ubezpieczenie wypadkowe, co jednoznacznie wskazuje, że wstąpienie nowego płatnika w prawa i obowiązki płatnika dotychczasowego odnosi się również do zachowania w danym roku składkowym wyliczonej wysokości procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe. Ustalona na dany rok składkowy stopa procentowa na ubezpieczenie wypadkowe ma zastosowanie w stosunku do ubezpieczonego również w nowym zakładzie pracy, który go przejął w myśl art. 23¹ k.p. Biegła wskazała, że procentowa wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. wynosiła 1,18 %, a za okres od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. wynosiła 1,32 %. Przyjmując powyższe uzasadnienie, nie występują podstawy uzasadniające dokonanie wyliczenia wypadkowej stóp procentowych na ubezpieczenie wypadkowe.

W piśmie procesowym z 5 sierpnia 2019 r. organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii biegłej. W jego ocenie, nie ma zastosowania art. 93 Ordynacji podatkowej. Na uzasadnienie swojego stanowiska organ rentowy powołał się na treść uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 17 czerwca 2019 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 216/19.

Odwołujący nie zgłosił zastrzeżeń do opinii uzupełniającej. Zdaniem skarżącego, Sąd Apelacyjny w Katowicach potwierdził, że w niniejszej sprawie mają odpowiednie zastosowanie art. 93 i 93c Ordynacji podatkowej, a Sąd Okręgowy w Katowicach jest związany tym stanowiskiem. Na wypadek uznania przez Sąd, że sukcesja w zakresie składki na ubezpieczenie wypadkowe odnosi się wyłącznie do pracowników przejętych przez Odwołującego po spółkach: (...) S.A., (...) S.A., (...) w K. Sp. z o.o. oraz (...) S.A.

(w ramach przejmowanej zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział Zespół (...) w B.), skarżący wniósł o uwzględnienie odwołań poprzez zmianę zaskarżonych decyzji organu rentowego i ustalenie, że Odwołującego obowiązują stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe w następujących wysokościach:

1) w okresie od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r.:

a) w wysokości 1,18% - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującego po spółce (...) S.A.;

a) w wysokości 1,32% - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującego po spółce (...) S.A.;

b) w wysokości 1,47% - w odniesieniu do pozostałych pracowników, w tym do pracowników przejętych przez odwołującego po spółce (...) w K. Sp. z o.o.;

2) w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r.:

a) w wysokości 1,32% - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującego po spółce (...) (w ramach przejmowanej zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział Zespół (...) w B.);

b) w wysokości 1,76% - w odniesieniu do pozostałych pracowników odwołującego.

Sąd Okręgowy podniósł, iż odwołanie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu pełnomocnika odwołującej Spółki co do naruszenia reguły zawartej w art. 386 § 6 i 7 k.p.c., Sąd rozpoznający ponownie sprawę stwierdził, iż zgodnie ze wskazaniami zawartymi w uzasadnieniu wyroku uchylającego, przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego tyle że z zakresu ubezpieczeń społecznych, bowiem biegły z zakresu bhp odmówił opracowania opinii z uwagi na brak kompetencji w zakresie ubezpieczeń społecznych. Ponadto Sąd Okręgowy, oceniając opinie biegłej G. S., wziął pod uwagę ocenę prawną wyrażoną w opisanym wyroku

Sądu Apelacyjnego, bowiem orzekając w sprawie zastosował zasadę sukcesji ogólnej wynikającą z art. 93 Ordynacji podatkowej, a w tym zakresie wypowiedział się Sąd Apelacyjny.

Wracając do meritum. Sąd Okręgowy podniósł, że sporną w niniejszym postępowaniu pozostawała wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla skarżącego płatnika (...) Sp. z o.o. w okresie od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. i od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r., w szczególności sprowadzając się do rozstrzygnięcia, czy w wymienionych okresach przysługuje płatnikowi składek prawo do zachowania stopy procentowej przedmiotowej składki ustalonej dla spółek przejmowanych, to jest (...) S.A., (...) sp. z o.o. oraz (...) w K. sp. z o.o. oraz przejętej części majątku stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział Zespół (...).

Sąd Okręgowy stwierdził zatem, że ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi w art. 1 ust. 4, że ubezpieczenia społeczne obejmują również ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Z mocy art. 31 ustawy z 3 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 93 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 613 ze zm.) osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku łączenia się osób prawnych, osobowych spółek handlowych, osobowych i kapitałowych spółek handlowych wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki każdej z łączących się osób lub spółek.

Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby prawnej łączącej się przez przejęcie:

- 1) innej osoby prawnej (osób prawnych);
- 2) osobowej spółki handlowej (osobowych spółek handlowych). (art. 93 § 2 Ordynacji podatkowej).

Następstwo prawne na gruncie Ordynacji podatkowej wiąże się zatem z dwiema formami łączenia: przez zawiązanie nowego podmiotu, na który przechodzi majątek wszystkich łączących się podmiotów, oraz przez przejęcie, gdy następuje przeniesienie majątku jednego podmiotu na inny istniejący podmiot. Pomimo rozróżnienia w prawie handlowym przekształcenia (kontynuacji) od następstwa prawnego, w prawie podatkowym te dwie konstrukcje są utożsamiane i pociągają za sobą identyczne skutki prawne - wstąpienie w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki.

Sąd Okręgowy wskazał zatem, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2018 r. (I UK 370/17), płatnik, który w danym roku składkowym wstąpił w prawa i obowiązki dotychczasowego płatnika (art. 93 § 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.), korzysta w tym roku składkowym z ustalonej dla poprzednika wysokości składek na ubezpieczenie wypadkowe tylko w odniesieniu do tych ubezpieczonych, wobec których w wyniku połączenia spółek (art. 492 k.s.h.) nastąpiła zmiana płatnika. Sąd Najwyższy zważył, że odpowiednie stosowanie art. 93 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej do należności z tytułu składek nakazuje uwzględnić specyfikę stosunku ubezpieczeniowego, którą przedstawiono w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r., (II UZP 1/14). Mianowicie Sąd Najwyższy podkreślił, że przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych świadczą o indywidualnym charakterze prawnym (naturze prawnej) stosunku ubezpieczeń społecznych każdego z osobna (odrębnie) ubezpieczonego pracownika, którego pracodawca jako płatnik składek zgłasza i ubezpiecza na podstawie imiennych deklaracji i raportów miesięcznych, a kwoty składek są wymierzone do poboru za każdego ubezpieczonego. W związku z tym na płatniku składek ciąży obowiązek składkowy o charakterze zindywidualizowanym - w odniesieniu do konkretnych ubezpieczonych. Wysokość składek jest ustalana za pomocą stopy procentowej oscylującej w granicach od 0,40% do 8,12% podstawy wymiaru (art. 22 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), czyli w wysokości od 0,40% do 8,12% przychodu indywidualnego ubezpieczonego (art. 20 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), przy zastosowaniu wskaźnika korygującego uzależnionego od kategorii ryzyka występującego u danego płatnika. W ten sposób ustalana jest wysokość indywidualnej składki. O ile zatem stopa procentowa ustalana odrębnie dla każdego płatnika składek pozostaje taka sama dla wszystkich ubezpieczonych zgłaszanych do ubezpieczenia wypadkowego przez tego płatnika, o tyle wysokość składki obliczana jest indywidualnie. Skoro obowiązek płatnika dotyczący opłacania składek w obowiązującej wysokości nie ma charakteru abstrakcyjnego, to również i odpowiadające mu prawo w postaci wiążącego na dany rok składkowy ustalenia wysokości tego obowiązku (art. 32 ust. 1 ustawy wypadkowej) odnosić należy do zindywidualizowanych obowiązków wobec ubezpieczonych. Zatem skutek działania art. 93 § 1 i 2

Ordynacji podatkowej jest taki, że nowy płatnik "przejmując" ubezpieczonego, przejmuje także ustaloną na dany rok składkowy stopę procentową jego składek na ubezpieczenie wypadkowe, która może być niższa, ale też i wyższa od tej, która obowiązuje u nowego płatnika. Oznacza to, że wstąpienie nowego płatnika w prawa i obowiązki płatnika dotychczasowego, na mocy art. 93 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, odnosi się do zachowania w danym roku składkowym (w którym dochodzi do przejścia praw i obowiązków) ustalonej wysokości składek na ubezpieczenie wypadkowe tylko tych ubezpieczonych, wobec których w wyniku połączenia spółek (art. 492 k.s.h.) nastąpiła zmiana płatnika (np. pracowników przejętych w trybie art. 23¹ k.p.). To tylko wobec nich nowy płatnik wstępuje w prawa i obowiązki swojego poprzednika. Natomiast skoro poprzednikowi nie przysługiwało prawo do ustalenia na dany rok składkowy wysokości składek (art. 32 ust. 1 ustawy wypadkowej) ubezpieczonych, w stosunku do których nie był płatnikiem, to nie mogło być one przedmiotem sukcesji generalnej. Oczywiście jest, że w drodze sukcesji uniwersalnej nie jest możliwe przejście praw, które nie przysługiwały poprzednikowi prawnemu.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w przypadku przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę, zgodnie z treścią art. 23¹ k.p., zachodzi ciągłość zatrudnienia pracowników. Zaś w oparciu o art. 13 ustawy, zachodzi ciągłość ubezpieczenia, jako że dotychczasowe stosunki pracy nie ustają, a nowy pracodawca staje ich stroną z mocy samego prawa.

Zatem Sąd Okręgowy stwierdził, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołująca (...) Sp. z o.o. w wyniku dokonanego w dniu 30 kwietnia 2012 r. połączenia ze spółkami (...) S.A. z siedzibą w T., (...) sp. z o.o. z siedzibą w D. oraz (...) w K. sp. z o.o. stała się nowym pracodawcą w stosunku do pracowników zatrudnionych w (...) S.A., (...) sp. z o. o. oraz (...) sp. z o. o. (art. 23⁽¹⁾ Kodeksu pracy). W dalszej kolejności, z dniem 2 stycznia 2014 r. odwołujący stał się następcą prawnym spółki dzielonej tj. spółki (...) S.A. z siedzibą w K.. W wyniku podziału spółki (...) S.A. z siedzibą w K., na spółkę (...) S.A. (późniejsza nazwa (...) sp. z o.o.) przeszła zorganizowana część przedsiębiorstwa tj. (...) S.A. Oddział Zespół (...) w B. wraz ze wszystkimi składnikami majątkowymi, zobowiązaniami, a także pracownikami, dla których (...) S.A. stał się nowym pracodawcą.

Na podstawie opinii biegłej sądowej specjalisty z zakresu emerytur i rent G. S. Sąd ustalił, że przed dokonaniem połączeń i przejęć wysokość składek na ubezpieczenie wypadkowe kształtowała się następująco:

- (...) SA - 1,47%,
- (...) S.A. - 1,32%,
- (...) w K. sp. z o.o. - 1,47%,
- (...) sp. z o. o. - 1,18 %,
- (...) S.A. - 1,32%.

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszego stanu faktycznego Sąd Okręgowy wskazał, że odwołująca się Spółka z chwilą przejścia pracowników (...) S.A., (...) w K. sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o., przejęła również ustaloną dla każdego z ubezpieczonych stopę procentową składek na ubezpieczenie wypadkowe. W odniesieniu do tych pracowników, odwołujący ma prawo do stosowania takiej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, jak dotychczas czynił to poprzednik prawny.

Sąd Okręgowy nie podzielił wniosków końcowych płynących z opinii uzupełniającej biegłej sądowej G. S. w zakresie w jakim wskazała, że procentowa wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. wynosi 1,18 %, a za okres od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. wynosiła 1,32 %, powiem biegła pominęła w swojej opinii wysokości procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe dla dotychczasowych pracowników płatnika składek (...) Sp. z o.o. (poprzednia nazwa (...) S.A). Ponadto, w odniesieniu do pierwszego

spornego okresu, biegła zastosowała błędną metodykę wyliczenia wysokości składek na ubezpieczenie wypadkowe, przyjmując dla wszystkich przejętych przez spółkę (...) Sp. z o.o. pracowników spółek (...) S.A., (...) w K.sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. - wysokość procentową składek na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą pracowników spółki (...) sp. z o.o., podczas gdy pracowników spółek (...) S.A. i (...) w K. sp. z o.o. obowiązywały inne wysokości stopy procentowej składek, aniżeli ustalona dla pracowników spółki (...) sp. z o.o., co było sprzeczne z prawidłowym rozumieniem zasady sukcesji generalnej uregulowanej w art. 93 Ordynacji podatkowej.

Sąd Okręgowy stwierdził przy tym, iż przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych świadczą o indywidualnym charakterze prawnym (naturze prawnej) stosunku ubezpieczeń społecznych każdego z osobna (odrębnie) ubezpieczonego pracownika, którego pracodawca jako płatnik składek zgłasza i ubezpiecza na podstawie imiennych deklaracji

i raportów miesięcznych. Wysokość składki obliczana jest indywidualnie, zatem nie zachodzą podstawy prawne do przyjęcia dla pracowników spółek - (...) S.A.

i (...) w K. sp. z o.o. - procentowej wysokości składek ustalonej dla pracowników spółki (...) sp. z o.o. Sąd ten również wskazał, że zgodnie z przywołanym wyżej orzeczeniem Sądu Najwyższego, w myśl przepisów ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, miarodajne ustalenie kategorii ryzyka, w konsekwencji wskaźnika korygującego, następuje na podstawie danych dotyczących danego płatnika (art. 31 ust. 2 ustawy), nie przewidziano w nich natomiast łączenia danych różnych płatników i wyciągania z nich uśrednionych wielkości podstawianych do algorytmu.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy przyjął, że zaskarżone decyzje organu rentowego okazały się częściowo błędne, albowiem nie uwzględniały faktu sukcesji wysokości stopy procentowej składek wypadkowych obowiązujących dla przejętych pracowników (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) S.A. (art. 93 Ordynacji podatkowej). W ocenie Sądu Okręgowego ustalenie wysokości procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe w spornych okresach winno uwzględniać indywidualne wysokości składek przewidziane dla dotychczas zatrudnionych pracowników płatnika składek, a także indywidualnie ustalone wysokości tychże składek obowiązujące w przejętych przez płatnika spółkach: (...) S.A., (...) sp. z o.o. oraz (...) S. A.

Zatem, odwołującą spółkę (...) Sp. z o. o. w okresie od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. obowiązywały następujące stopy procentowe składek na ubezpieczenie wypadkowe:

- a) w wysokości 1,18% - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą po spółce (...) S. A.,
- b) w wysokości 1,32 % - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą po spółce (...) S. A.,
- c) w wysokości 1,47 % - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą po spółce (...) w K.Sp. z o. o., (tak jak w zaskarżonej decyzji),
- d) w wysokości 1,47 % - w odniesieniu do pozostałych pracowników odwołującej się spółki (...) Sp. z o. o. (tak jak w zaskarżonej decyzji).

Natomiast, w okresie od 2 stycznia 2014r. do 31 marca 2014r. odwołującą spółkę (...) Sp. z o.o. obowiązywały następujące stopy procentowe składek na ubezpieczenie wypadkowe:

- a) w wysokości 1,32 % - w odniesieniu do pracowników przejętych przez odwołującą się spółkę po spółce (...) S.A.
- b) w wysokości 1,76 % - w odniesieniu do pozostałych pracowników odwołującego (tak jak w zaskarżonej decyzji).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, natomiast na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania w zakresie w jakim organ rentowy ustalił prawidłowo wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w odniesieniu do pozostałych pracowników odwołującej, co do których nie nastąpiło przejście w trybie art. 93 Ordynacji podatkowej.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 100 k.p.c., jako że odwołująca Spółka uzyskała tylko częściowe zaspokojenie swych żądań.

W apelacji od części zaprezentowanego wyroku oddalającej odwołania (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K., a także w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, płatnik składek zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

a) naruszenie przepisów postępowania, a to art. 386 § 6 k.p.c. poprzez zignorowanie przez Sąd pierwszej instancji oceny prawnej i wskazań co do dalszego postępowania wyrażonych w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, z 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa 1184/16, a w konsekwencji:

b) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 31 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 93 § 1 i art. 93c § 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (dalej jako „Ordynacja podatkowa”), art. 494 § 1 i art. 531 § 1 ustawy 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (dalej jako „KSH”) oraz art. 23¹ § 1 Kodeksu pracy, a także art. 28, art. 29, art. 30, art. 31 i art. 33 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (dalej jako „ustawa wypadkowa”) poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że płatnik, który w danym roku składkowym wstąpił w prawa i obowiązki dotychczasowego płatnika, korzysta w tym roku składkowym z ustalonej dla poprzednika wysokości składek na ubezpieczenie wypadkowe tylko w odniesieniu do tych ubezpieczonych, wobec których w wyniku połączenia spółek nastąpiła zmiana płatnika, podczas gdy prawidłowa wykładnia tych przepisów wynikająca z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa 1184/16 powinna prowadzić do wniosku, że z chwilą dokonania podziału czy połączenia powstaje obowiązek ustalenia wysokości tej składki dla płatnika składek jak w przypadku zmian okoliczności faktycznych, które rzutują na ryzyko wypadkowe płatnika, czego następstwem było:

c) naruszenie art. 227 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego co do okoliczności mających istotne znaczenie w sprawie, a wskazanych w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 czerwca 2017r., sygn. akt III AUa 1184/16;

d) naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 w związku z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz logicznego rozumowania i odmowę uwzględnienia opinii biegłego sporządzonej w celu określenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w spornych okresach, a w szczególności poprzez odmowę podzielenia wniosków końcowych płynących z opinii uzupełniającej biegłej sądowej G. S. w zakresie w jakim wskazała ona, że procentowa wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 30 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. wynosi 1,18 %, a za okres od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. wynosiła 1,32 %.

W oparciu o podniesione zarzuty, apelujący wniósł o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy poprzez zmianę decyzji Organu rentowego z 8 maja 2015r., nr (...), znak: 060100/71/2015-UBS-WP-522AS i ustalenie, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika (...) Spółka z o. o. z siedzibą w K. (wcześniej (...) S.A.) w okresie od 30 kwietnia 2012r. do 31 marca 2013r. wynosi 1,18% także w odniesieniu do: 1/ pracowników przejętych przez Odwołującego po spółce (...) S. A.; 2/ pracowników przejętych przez Odwołującego po spółce (...) w K. Sp. z o. o.; 3/ pozostałych pracowników Odwołującego (to jest do pracowników niewskazanych w pkt. 1 tiret pierwsze zaskarżonego wyroku); zmianę decyzji

Organu rentowego z 8 maja 2015 r., nr (...), znak: (...) i ustalenie, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika (...) Spółka z o.o. z siedzibą w K. (wcześniej (...) SA) w okresie od 2 stycznia 2014 r. do 31 marca 2014 r. wynosi 1,32% także w odniesieniu do pozostałych pracowników Odwołującego (to jest do pracowników niewskazanych w pkt 1 tiret trzecie zaskarżonego wyroku), a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i o przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji,

a nadto wniósł o:

- przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej;

- rozpoznanie sprawy również pod nieobecność odwołującego lub jego pełnomocnika;

- zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania przed Sądami pierwszej i drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

ewentualnie w razie uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania rozpoznania niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania sądowni pierwszej instancji - o pozostawieniu temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż jest świadomy, że sformułowane przez Odwołującego zarzuty mają różny charakter (są to zarówno zarzuty odnoszące się do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisów postępowania, jak i prawa materialnego). Jednakże w niniejszej sprawie zarzuty te są ze sobą ściśle powiązane. W szczególności naruszenie przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego oraz przepisów postępowania (co do art. 227 k.p.c. oraz art. 233 w związku z art. 278 § 1 k.p.c.) ma swoją przyczynę w naruszeniu art. 286 § 6 k.p.c. Innymi słowy, gdyby nie doszło do naruszenia art. 286 § 6 k.p.c. przez Sąd pierwszej instancji, wówczas nie doszłoby w opisywanym zakresie do naruszenia przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania (co do art. 227 k.p.c. oraz art. 233 w związku z art. 278 § 1 k.p.c.). Z tego powodu zasadne jest łączne omówienie wszystkich tych zarzutów apelacyjnych.

W ocenie skarżącego Sąd pierwszej instancji powinien był zastosować art. 386 § 6 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 7 listopada 2019 r., a tym samym Sąd ten był związany oceną prawną wyrażoną przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 28 czerwca 2017 r., jak i wskazaniemi tego Sądu co do dalszego postępowania zawartymi w tym wyroku.

Sąd Apelacyjny w Katowicach dokonał jednoznacznej wykładni przywołanych przez odwołującego przepisów ustawy systemowej, ustawy wypadkowej i Ordynacji podatkowej mających zastosowanie w razie przejęcia przez płatnika składek na ubezpieczenie wypadkowe pracowników wraz z połączeniem przez przejęcie z innymi spółkami lub zorganizowanymi częściami przedsiębiorstw. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach

„te prawa i obowiązki [o których mowa w art. 93 § 1 Ordynacji podatkowej - komentarz pełnomocnika Odwołującego]nie są jednak uprawnieniem w zakresie wysokości składki (ustalonej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe) ustalonej dla każdego

z osobna, podlegającego łączeniu czy wydzieleniu podmiotowi, albowiem sama wysokość składki jest pochodną obowiązku zgłoszenia przez płatnika składek i uprawnienia (prawa) do zadania ustalenia przez organ rentowy określonej stawki w oparciu o ryzyko wypadkowe,

a to w oparciu o stosowne przepisy, w tym przypadku przepisy ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, która w rozdziale 4 określa zasady różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (art. 27 - 34) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Pracy

i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków. Z powyższych zatem względów Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że sama wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, jako podlegająca indywidualnemu ustaleniu w oparciu o kryteria i metody określone powołanymi wyżej aktami normatywnymi nie stanowi elementu podlegającemu w jakikolwiek sposób sukcesji ani szczególnej ani generalnej, albowiem jest to przywilej bądź obowiązek przedmiotowy, który traci moc z chwilą utraty odrębnego funkcjonowania. W konsekwencji wszelkie zmiany podmiotowe są zmianą okoliczności, powodującą konieczność ustalenia na nowo stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.” Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny w Katowicach sformułował w dalszej części wyroku wnioski, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą odwołującego w spornych okresach należy ustalić jako zbiorczą stopę procentową przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów istotnych z punktu widzenia art. 28-31 ustawy wypadkowej występujących w spółce przejmującej oraz w przejmowanych spółkach i wydzielonych częściach przedsiębiorstwa.

Tymczasem Sąd pierwszej instancji rozstrzygając ponownie niniejszą sprawę całkowicie zignorował te wytyczne co do oceny prawnej w niniejszej sprawie. Wyrok Sądu pierwszej instancji został oparty o stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z 13 grudnia 2018r. (I UK 370/17).

Powyższe - zdaniem skarżącego - jednoznacznie dowodzi, że Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. poprzez niezastosowanie się w zaskarżonym wyroku do oceny prawnej przedstawionej przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 28 czerwca 2017r. W konsekwencji tego naruszenia Sąd pierwszej instancji dopuścił się też naruszenia przepisów prawa materialnego, a to: art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 93 § 1 i art. 93c § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, art. 494 § 1 i art. 531 § 1 KSH oraz art. 23¹ § 1 Kodeksu pracy, a także art. 28, art. 29, art. 30, art. 31 i art. 33 ustawy wypadkowej poprzez dokonanie ich wykładni w sposób sprzeczny z oceną prawną wyrażoną przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 28 czerwca 2017r.

Ponadto apelujący wniósł o zarządzenie zwrotu pisma organu rentowego z 2 grudnia 2020r., a to na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 205³ § 5 k.p.c., jako że pismo to zostało złożone po upływie terminu na wniesienie odpowiedzi na apelację, o którym mowa w art. 373¹ zdanie drugie k.p.c., a nie zostało wydane przez tutejszy Sąd zarządzenie zezwalające na złożenie pisma przygotowawczego, o którym mowa w art. 205³ § 1 k.p.c. i Organ rentowy nie wniósł o wydanie takiego zarządzenia przez tutejszy Sąd.

Z ostrożności, na wypadek nadania biegu przez tutejszy Sąd pismu organu rentowego z 2 grudnia 2020 r., apelujący wniósł o wydanie przez Sąd zarządzenia zezwalającego na złożenie niniejszego pisma przygotowawczego wskazując, że potrzeba złożenia niniejszego pisma wynika z konieczności ustosunkowania się przez odwołującego do twierdzeń i wniosków organu rentowego zawartych w piśmie z 2 grudnia 2020r., zaś niniejsze pismo jest składane na wczesnym etapie postępowania apelacyjnego w niniejszej sprawie (tj. przed rozprawą apelacyjną) i nie spowoduje zwłoki w jej rozpoznaniu.

Apelujący podniósł, iż wartość przedmiotu zaskarżenia została w niniejszej sprawie wskazana przez Odwołującego w piśmie z 8 czerwca 2020 r. W piśmie tym Odwołujący wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia, w zakresie w jakim apelacja ta dotyczy zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji odnoszącego się do decyzji Organu rentowego z 8 maja 2015r., nr (...), znak: (...) przy uwzględnieniu art. 126⁽¹⁾ § 3 k.p.c. wynosi 189.665 zł; wartość przedmiotu zaskarżenia,

w zakresie w jakim apelacja ta dotyczy zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji odnoszącego się do decyzji Organu rentowego z 8 maja 2015r., nr (...), znak: (...) przy uwzględnieniu art. 126⁽¹⁾ § 3 k.p.c. wynosi

121.635 zł; a łączna wartość przedmiotu zaskarżenia przy uwzględnieniu art. 126⁽¹⁾ § 3 k.p.c. wynosi 311.279 zł.

Podnieść należy, iż czynność procesowa organu rentowego w postaci złożenia odpowiedzi na apelację, jako podjęta po upływie terminu z art. 373¹ k.p.c., jest, na podstawie art. 167 k.p.c., bezskuteczna.

Natomiast na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę apelacyjną pełnomocnik procesowy organu rentowego wniósł o oddalenie apelacji oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu apelacji skarżący trafnie wskazuje, że przypisywane Sądowi pierwszej instancji w apelacji naruszenia prawa materialnego oraz przepisów postępowania (co do art. 227 k.p.c. oraz art. 233 w związku z art. 278 § 1 k.p.c.) mają swoją przyczynę w ewentualnym naruszeniu art. 386 § 6 k.p.c. Innymi słowy – jak podnosi apelujący - gdyby nie doszło do naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. przez Sąd pierwszej instancji, wówczas nie doszłoby w opisywanym zakresie do naruszenia przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania (co do art. 227 k.p.c. oraz art. 233 w związku z art. 278 § 1 k.p.c.).

Podnieść zatem należy, iż zgodnie z art. 386 § 6 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 listopada 2019 r.), ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego. Ocena prawna, o której mowa w powołanym przepisie, odnosi się tak do przepisów prawa materialnego, jak i przepisów prawa procesowego. Dokonując oceny prawnej, sąd drugiej instancji wyjaśnia rzeczywistą treść przepisów prawa oraz sposób ich zastosowania w rozpoznawanej sprawie. Wiążąca jest taka wykładnia zastosowanych przepisów zawarta w orzeczeniu sądu odwoławczego, której logiczną konsekwencją było uchylene orzeczenia sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Tak więc z mocy samego art. 386 § 6 zdanie drugie k.p.c., ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji przestają wiązać w razie zmiany stanu prawnego, a zatem gdy zmienia się przepisy prawa materialnego lub procesowego, na podstawie których sformułowano owe oceny lub wskazania.

Zatem, skoro w obecnym stanie prawnym ze względu na przyjęty model apelacji pełnej, postępowanie przed sądem drugiej instancji stanowi kontynuację postępowania pierwszoinstancyjnego, podnieść należy, iż zgodnie z przepisami ustawy z 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 3 września 2021 r., poz. 1621), od 18 września 2021 r. weszły w życie przepisy dotyczące rozliczeń składki wypadkowej w przypadku przekształceń spółek. I tak, na podstawie art. 5 pkt 5 ustawy, według nowych zasad przy ustalaniu stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, nie będzie stosować się odrębnych przepisów o sukcesji praw i obowiązków w przypadku przekształceń, łączenia się lub podziału płatników składek. Powyższa zmiana przepisów oznacza, że przy zmianie struktury spółki należy ustalić nową stopę składki wypadkowej.

Zatem, odnosząc się do głównej tezy apelacji, podnieść trzeba, iż zmianie uległ stan prawny (ustawa wypadkowa), którego dotyczyła ocena prawna zawarta w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn.. akt III AUa 1184/16.

Trzeba również stwierdzić, że w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach przedstawił wywód sprowadzający się do dwóch tez. Pierwsza, zasadza się na twierdzeniu, iż przedmiotem sporu w niniejszej sprawie nie jest kwestia sukcesji generalnej, czy szczególnej w zakresie uprawnień czy obowiązków odwołującej jako podmiotu przejmującego zorganizowaną część przedsiębiorstwa lub spółki, ale wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe po przejęciu. Druga, zakłada, iż wysokość składki nie stanowi uprawnienia podlegającego sukcesji, ale – z chwilą dokonania podziału czy połączenia – powstaje obowiązek ustalenia tej składki dla płatnika składek w przypadku takich zmian okoliczności faktycznych (w tym przekształceń własnościowych), które rzutują na ryzyko wypadkowe. Podnieść zatem trzeba, iż jakkolwiek przedmiotem niniejszego postępowania jest wysokość składek po opisanym wyżej przejęciu Spółek, to jednak jest ona następstwem sukcesji podatkowej opisanej w sposób ogólny w przepisach prawa publicznego. Dotychczas w orzecznictwie sądowym przeważał pogląd, że dopuszczalna jest „sukcesja podatkowa” w zakresie stopy procentowej składki pomiędzy podmiotami, które na gruncie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są odrębnymi płatnikami składek (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 14 marca 2019 r., II UK 519/17, 18 kwietnia 2012 r., I UK 358/11, 20 marca 2009 r., II UK 292/08). Pogląd ten zasługuje na aprobatę, uzupełnić go należy o stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 2018 r., I UK 370/17. W wyroku tym przyjęto, że wstąpienie nowego płatnika w prawa i obowiązki płatnika dotychczasowego w danym roku składkowym, na mocy art. 93 § 1 i 2 ustawy - Ordynacja podatkowa, odnosi się do zachowania w tym roku składkowym ustalonej wysokości składek na ubezpieczenie wypadkowe tylko tych ubezpieczonych, wobec których w wyniku połączenia spółek (art. 492 k.s.h.) nastąpiła zmiana płatnika. Zauważyć również trzeba, że Sąd pierwszej instancji, mając zapewne na względzie, iż ubezpieczenie wypadkowe jest stosunkiem prawnym realizowanym w relacjach trzech podmiotów (ubezpieczonego, płatnika składek oraz organu rentowego) odniósł swoje rozważania do „sukcesji indywidualnej”, dotyczącej ubezpieczonego. Jednocześnie Sąd ten zrealizował wskazania prawne dotyczące dalszego postępowania i w efekcie określił „wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe po przejęciu.”

Zatem bezpodstawny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 386 § 6 k.p.c. co oznacza, iż nie doszło również do naruszenia przez ten Sąd wymienionych w apelacji opisywanym zakresie do naruszenia przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania (co do art. 227 k.p.c. oraz art. 233 w związku z art. 278 § 1 k.p.c.).

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest bezzasadna i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji.

Orzekając o kosztach zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu apelacyjnym Sąd drugiej instancji przyjął, że w rozpoznawanej sprawie oceniono odwołania od dwóch decyzji organu rentowego. Pamiętać przy tym trzeba, iż zarządzenie sądu

„o połączeniu spraw” na podstawie art. 219 k.p.c. (a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu) ma charakter techniczny (sprawy otrzymają jedną sygnaturę wcześniejszych akt), co nie prowadzi do skumulowania roszczeń w rozumieniu art. 191 k.p.c., czy do współuczestnictwa, jak również nie wpływa na właściwość sądu (por. np.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2012 r., V CSK 291/11). W takim przypadku występuje jedna sprawa wyłącznie w znaczeniu formalnym (technicznym). Biorąc zaś pod uwagę nakład pracy pełnomocnika organu rentowego oraz przebieg postępowania apelacyjnego, Sąd drugiej instancji o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym rozstrzygnął w punkcie 2 (2 x 5.400 zł x 75%) na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 2

pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

/-/SSA Marek Procek